

سوال نمبر 1: شاہ حسین دی شاعری
دا فکری تے فن جاترہ بیان
کرو۔

جواب: تعارف

شاہ حسین بابا فرید لؤل بعد پنجاں
ادب دے لڈھلے شاعر نیں۔ انہاں
دا اصل ناں حسین تے والد دانان عثمان ابن
بابا جی "لہور" راج جتے تے ابتدائی تعلیم
لہور دی اپنی مصیبت دے اقام "مولوی
الویکٹر" سکولوں حاصل کیتی۔ فیز "بہلول
دریائی" دی بیعت "م اے سلسلہ" قادریہ
راج شامل ہوتے۔ بابا جی دی شاعری

نوں "کافیاں شاہ حسین" بندے میں

کافیاں کافی دی جمع ہیں اس دے

میں سے پورا ہونا یا مکمل ہوا یا بہتا ہونا

ادب وچ "کافی" اس نکل م نوں بندے میں

جہڑا ادبی حوالے نال مکمل ہونے پنجاہی ادب

وچ کافیاں اس متاثر میں نوں بندے میں

بہتریں موسیقی دے نال پڑھ جاسکے

کافیاں شاہ حسین دا ویراوا

بابا جی دیاں ہوقیانہ کافیاں، علامتی رنگ

تے علامتی رنگ بہت مشہور اے

کافیاں شاہ حسین دیاں فکری خوبیاں

شاہ حسین دا علامتی رنگ

کافیاں شاہ حسین وچ سائون شاہ حسین دا

مخوبیت دا روپ لیدا اے، صومے بہتر رنگ نوں

کافی دے تے دیاکارں دیں فکریاں نہ

دے میں انہیاں نوں فکری وچ لذت لبری

ہیں

ایہ روپ انسانوں کو دنیا کو لوں دوتے
رب دے پیڑے کر دا ایل، کجہ تنقید
تقاریاں تے نقاد دے بقول شاہ حسین
تے ایہ روپ بادشاہ اکبر دے "دین الہی
دے خلاف اپنایا سی۔

* شاہ حسین دا علاقت ونگ

صوفی بزرگ لوگ اپنی شاہیں وچ
طیرہ ہندب الفاظ نہیں ورتدے، اوہ اشاریاں
وچ گلال کر دے ہیں، مثال دے طور تے

انہاں نے حیرت دی علاقت انسانی حیات

لی، پتہ پوئیاں دی علاقت پنج نمازاں لی،

حاج دی علاقت آخرت دے اعمال لی ورتی
ہیں۔

* فلسفہ وحدت الوجود دا درس

فلسفہ وحدت الوجود دی بنیاد اپنی صوفی

"ابن العربی" تے رکھی سی، شاہ

حسین دی کتاباں توں سائل فلسفہ

وحدت الوجود دا درس لہدا اپن

انہاں دے مطابق ہر شے کا مناسبت دے وج
اللہ تعالیٰ دس ذات توں پیدا ہونے ہیں
تا ہر شے وج سائل اللہ تکر اندا ہیں

بابا جی سیدے نے

دبا صیرے حال ۱۶ محرم توں

اندا توں تا ہر لوں

دوم دوم وج توں

لوں بے تانا توہیں بتا

سب لکھ میرا توں

ایسے حسین فقیر ساہیں ۱۶

سہیں تاہیں سبے توں

شاہ حسین دے اخراجی وچار دے دس

فرور و تلبہ دس نندیاں

بابا جی دے فرور و تلبہ دس نندیاں کہتی

اہل ادنیہاں نا فرور و تلبہ توں

بعد کے عاجزی تا اٹکسا دس ایہاں ۱۶

دس دتا ہیں بابا جی سیدے نے کہ

امتان نزل فرود و تکبیر چھندے طرف
تطرف اللہ دا ڈاکر لہنا چاہیں دا اپن

۷ چھند تکبیر پیکر حلیم کوہ نہیں دمان
کہیں حسین فقیر غانا ہر دم سامن سامن

• با عمل بادشاہ دی منہ بیان

بابا جی نے بادشاہ دے کمر دار اُتے

لوشنی پائی اپن تال ہیں بادشاہ

دی خصوصیات ول بیان کہتیاں منے

اونہیاں دے بقول اک بادشاہ دیا

دا غلام ہوندا اپن بادشاہ نون عیش

و عیشرت و حج زندگی گزارنے دے بجائے اپن

انداز و حج حکومت چلانے چاہیں دی اے

کہ اس تا اپنے رب دے آگے پیش ہونا اپن

تا اس کو لیں اس دل دیا دے منعلق

کوچھ گچھ کہتے جاتے گی

بابا جی بندے نے

۷ کہیں دے کھڑے ہستی صندر اپن دا ہے دھن دھن

کہیاں صند ملاں کہاں گئے قافلہ کہاں کہتے بندے نے

کافیاں وچ فقہ میرا بخدادا بیان

میر نے اپنی ماں توں اسیا

نی عاتے کھیریاں دل لہذا

را جھین میرا میں را جھین دل

کھیریاں توں اوڈی جھیاں

لوک جاتے میرا عملی

میرے دا در چارے

کیا حسین فقیر سا جھین

جاندا رہ آپ

بیابا جی نا اس شاعری وانگو خود توں

میر نال تشبیح دنی اپن ماں را بجھے توں رب

نال تا نال اپن کھیریاں لوں لوکاں

نال تشبیح دنی اے تہنہ کے بندے تا

اس دے رب دے داعیاں اکاوت بن

دے جھین شاہ صاحب بندیاں دل قدر

تھیندے لے لوب نال لو لالہ دا قورس

دیندے جھین

کلام و ج دعائیتہ انداز

یاد رکھو اپنے کلام و ج لفظوں

قول رب دے نال مضبوط ایشتر قائم

کرن دار رس دیندے میں تے ایس دے

نال ہی اوہ دعائوں دیندے نے نہ بندا

اپنے رب نال ہم جاوے

بابا جی دے بقول

سے نبی تینوں رب نہ تجل دعائ فقیران دی ایہا

رب نہ تجل بہر سبکہ بکہ تجلی رب نہ بولن جیہا

کافیاں شاہ حسین دیاں ادبی

خوبیاں — کافیاں دے بانج —

شاہ حسین پنجاہی ادب و ج "کافیاں"

دے مڑھلے شیخہ میں اس لڑن پہلے کافیاں

ہندی زبان و ج لکھیاں چاندیاں سن

پنجاہی تشبیاں تے استعابیاں

دا درتاؤ

ستاہ صبر نہ اپنی ماں بولن تپانہ دج
ستیاں تہ استعارے دل دوتہ نیم
جسویے ستاہ صاحب فرمانہ میں

ندیوں پار سچن دا فرمانا

ایتنا قول فرداں جانا

عجس وانگوں میں ہیں تریاں

دا بحسن دے ہتھ دور

- تانیث دا صیغہ -

پنجابی زبان وچ تمام صوفیانہ الہام
تا آیت آپ نوں عورت لٹال نصیب دے
روپ ایچ پیش ایتنا ایل پنجابی ادب
وج عورت عاشق تہ فردہ مشوق ایل
عورت خدا دی رحمت ایل تہ انہال ہنا
تہ دل رحمت لٹل عورت دا روپ اینایا
ایل

- عام فہم زبان -

پایا جی تہ اپنی شاعرانہ وج نہایت سادہ
تہ عام فہم لفظاں دا استعمال ایتنا ایل

- کلام وچ موسیقیت -

بابا جی دے کلام وچ موسیقیت دا عنصر

وہی مشعل اہل آقا ہیں وچ اہل آقا

اجہی دنیا اچھ انہیاں دہی شاعری

دا استعمال موسیقی وچ وی ہوتا

جاندا ہیں

جیسویں

رہ رہا ہے حال دا محرم توں

مدنی نکل

شاہ حسین نا اخلاق، فلسفہ نا ہیں

حاصل نال رہتے انسان دے تعلق توں

ہن شاعرں وانگو بیان کردتا ہیں

شاہ صاحب دہی شاعرں "کافیال شاہ

حسین" اتک سادہ زبان سادہ فہم شاعرں

اہل بابا جی دہی شاعرں لہرے معاشرے

دہی باقیات دا عنصر دہی ہوتا ہیں